

Masovno korištenje hidropotencijala i velika penetracija vjetroelektrana. Povećanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora, izgradnja desetina energetske objekata, ulaganje u prijenosnu mrežu te održivost rudnika i modernizacija proizvodnje, samo su neki od ciljeva Okvirne energetske strategije BiH do 2035. godine, koja je nedavno usvojena u Savjetu ministara BiH. Ipak, susjedna država ostat će solidno uronjena u proizvodnju energije iz fosilnih goriva. Istodobno, rast će cijena električne energije zbog veće penetracije obnovljivaca, prije svega korištenjem hidropotencijala, dok će vjetar i Sunce u finalnoj potrošnji rasti po vrlo malim stopama od 12%, odnosno 2,8% do 2035.. Ono što je gotovo sigurno, je da će zbog poticaja za ulaganja u obnovljive izvore energije samo po toj osnovi cijena električne energije u BiH do 2035. godine porasti najmanje 13% jer će za naknade trebati izdvojiti 115 mil. eura i to pod uvjetom da ostali troškovi (cijena električne energije, mrežarina i PDV) ostanu isti.

“Kako bi se stimulirala proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora, u budućnosti je za očekivati povećanje naknade za obnovljive izvore energije, koja se plaća po kWh potrošene električne energije”, navodi se u dokumentu. Prema entitetskom scenariju snaga instaliranih vjetroelektrana postavljena je na 795 MW, dok se očekuje 97 MW u fotonaponu te 19 MW elektrana na biomasu do 2035. Prema jednom, najoptimističnijem scenariju, do 2035. godine u više od 70 elektroenergetskih objekata moglo bi biti uloženo između 8,6 i 10,5 milijardi eura, međutim i sami autori strategije se slažu da je to nerealno i da bi kapitalne investicije mogle biti dvostruko manje.

Ipak, kako je navedeno u samom dokumentu, investicije u elektroenergetske objekte ovisit će, prije svega, od burzovnih cijena električne energije. “Potrebno je opreznije donositi odluke o pokretanju velikih kapitalnih investicija, koje bi sasvim sigurno dovele do snažnijeg suficita, ali bi stvorile dugoročni rizik niže konkurentnosti sistema. Niske veleprodajne cijene struje na burzama u regiji predstavljaju rizik za budućnost, a snažniji rast tih cijena stvorio bi nešto povoljniju klimu za investicije”, navodi se u strategiji, iz koje se može zaključiti i to da je BiH među najlošijima u Europi kada je u pitanju produktivnost rudnika. Primjera radi, najniža produktivnost u zemljama EU iznosi 194% više u odnosu na produktivnost rudnika Federacija, dok je vrijednost produktivnosti EU čak sedam puta veća nego u FBiH. U Republici Srpskoj situacija je malo bolja, ali je također daleko od europskih standarda.

Ono što je sigurno, jeste da do 2035. godine BiH nema planova iskorištavanja nuklearne energije, ali će intenzivno raditi na tome da ne zavisi od samo jednog dobavljača plina. Kada je u pitanju plin, u BiH se predviđa i izgradnja nove infrastrukture, a zanimljivo je da u strategiji piše da se treba raditi na dodjeljivanju regulatornih ovlaštenja za sektor plina.

Strategija se djelomično dotakla i sektora nafte u BiH, gdje se navodi da su od 1963. do 1991. godine provedena geološka istraživanja u više navrata, ali da komercijalna otkrića nikada nisu potvrđena. Usprkos tome, navodi se, BiH će raditi na istraživanju eventualnih nalazišta nafte jer se procjenjuje da u istražnom području Dinaridi moguće rezerve sirove nafte iznose i do 500 mil. tona.

Ići će se i u smjeru modernizacije Rafinerije nafte u Brodu s ciljem da osigura kvalitetu naftnih derivata. Predviđanja su da će globalna potražnja za primarnom energijom do 2040. godine porasti 24% u odnosu na 2015. godinu. U kontekstu same strukture potražnje očigledan je trend smanjenja nafte i ugljena, koji će sa 60% učešća u 2015. pasti na 52% u 2040. godini.

Izvor: energetika-net